

Українські ВІСТІ

UKRAINIAN
NEWS

ВИХОДИТЬ ЩОЧЕТВЕРГА

Ціна 50 п.ф.

Число 17 (24).

16 травня 1946 р.

РІК II.

В останні години

○ Прем'єр Етлі в першотравневій промові сказав, що завданням ООН є усунення страху перед новою війною. Однак, людність великих теренів Європи живе в атмосфері страху, бо нема свободи думки і сумління. Цей брак свободи думки і сумління не є виявом соціалізму, а лише колективізму.

○ Прем'єр—міністер еспанського еміграційного уряду Хіраль передав генеральному секретареві ООН Тріхве Лі книгу документів (350 сторінок) проти Еспанії Франко.

○ Рада Безпеки відклала свої засідання в справі Ірану, доки не надійде звіт іранського уряду про закінчення евакуації радянських військ. 20 травня визначено останнім рішенням для звіту.

○ На Паризькій конференції «чотирьох» американський міністер Бернс запропонував перенести наради на 15 червня ц. р.

КОНФЕРЕНЦІЯ В ПАРИЖІ

Конференція чотирьох закордонних міністрів розв'язала за останні дні тільки другорядні питання. Вирішальні проблеми договорів з Італією й іншими країнами все ще не в'яснені. На засіданнях панує песимізм. Конференція не виправдовує надій.

З огляду на таке становище американський міністер Бернс запропонував, не зважаючи на невирішені питання,—15 червня ц. р. скликати загальну мирову конференцію представників 21 держави. Бевін і Бідо підтримали пропозицію. Російський міністер Молотов не погодився, і тому не досягнуто порозуміння.

Молотов вимагав визначити дату скликання загальної мирової конференції лише після того, як заступники закордонних міністрів підготують проекти мирових договорів. Далі він запропонував, щоб закордонні міністри зустрілися 5 червня для перевірки роботи своїх заступників і потім, якщо можливо, встановити час відкриття мирової конференції. Перед скликанням конференції треба досягти згоди в «основних принципових питаннях», як сказав він. Бевін, захищаючи Бернса, відповів, що всяке питання, яке підлягає дискусії, можна виставляти як «принципове». Таким чином, мирова

конференція ніколи не стане дійсністю. Крім того, позиція Молотова означає не тільки вето супроти мирової конференції, а й вето супроти права націй, які приймали участь у війні, висловлювати свою думку. На таке вето не можна погодитись.

* *

Американський президент Трумен 9 травня пояснив представникам преси, що він не вважає Паризьку конференцію закордонних міністрів неуспіхом. Йому нічого невідомо про те, що в наслідок протиріч, які ви-

никли на конференції, політика США щодо Советського Союзу змінилася. На закінчення він підкреслив: «Зовнішня політика США знаходиться в руках президента». Трумен звернувся з особливим посланням до Об'єднаних Націй. В ньому говориться: «Народи світу, які уможливили перемогу, мають тепер велику і своєрідну можливість побудувати справедливий мирний світ, в якому пануватиме безпека. Ця нагода не триватиме вічно. Її треба захопити зараз же, швидко, повністю і безкорисливо».

Нюрнберзький процес

«Сповідь» обвинувачуваного Ганса Франка, є дуже цікавим історичним документом, як зізнання громадського діяча, що п'ять років тому був володарем життя і смерті 14 мільонів людей, які заселяли Генеральне Губернаторство.

Зізнання Франка були для всіх великою несподіванкою. Невідомо чим пояснити, що Франк визнає за собою велику кількість злочинів. Може, вирішив прийняти тактику зворушити трибунал «щиросердечністю».

Франк заперечує, що він був близьким співпрацівником з Гітлером в ділянці загально-політичній, натомість підтверджує, що тісно співпрацював з Гітлером в ділянці правничій. На запитання, чи він, Франк, хотів війни, відповів: «Війни не можна бажати, бо війна є страшна річ. Ми прагнули визволити німецький нарід з кайданів і досягти для нього щастя. Але, щоб провадити переговори, німці мусіли бути сильними».

«В 1939 році я помітив, що Гітлер сходить з дороги і застосовує інші методи»... В цій хвилині обличчя Франка показує глибоку розпучку, а разом з тим велике обурення. Він кидася тверді слова, затискуючи уста по кожному з них...

«Я несу відповідальність за все. А коли Гітлер 30.4.45. покінчив життя самогубством я вирішив показати перед світом вповні свою відповідальність. Тому я не знизив свого щоденника і віддав його добровільно американському офіцерові, який мене арештував...»

Франк визнав далі, що кілька разів намагався заглянути у внутрішнє життя концентраційних таборів, але ніколи йому це не вдавалось.

Єдиним табором, який Франк бачив, був Бергеса. Франк приїхав туди несподівано. Супроводжував його один з генералів СС, який пояснював, що арештовані працюють в цілях фортифі-

кації. При копанні рову працювали жиди.

Тоді оборонець др. Сеїди ставить Франкові питання: чи брали ви участь у переслідуванні жидів? Франк знякочив, кинув дещо театральну відповідь «так», але ж відразу додав: Відповідаю «так», бо на протязі 5 місяців цього процесу під впливом зізнань багатьох свідків, мушу в цей спосіб відповісти. Так мені наказує моє сумління... Коли п. Гімлер зложив на плечі цілого німецького народу цю страшну відповідальність, то вона також і на мені лежить. Ми провадили боротьбу з жидами на протязі багатьох років, а провини за ті злочини не зможуть бути зняті з німецького народу тисячеліттями.

ПОЛІТИКА БЕВІНА

Колишній прем'єр-міністер Черчіль в одній з своїх промов в Единбурзі осудив внутрішню політику кабінету Етлі, висловивши зате цілковиту згоду консервативної партії з зовнішньою політикою Бевіна. «Ми повністю схвалюємо відкриті і енергійну поведінку уряду супроти міжнародного комунізму у нас і закордоном».

В самій лейбористській партії Бевіном, навпаки, не всі задоволені, як це покаже партійний з'їзд на Тройцю. Самих лише резолюцій винесено проти нього 50. В одній з них говориться: «З глибоким занепокоєнням спостерігаємо сучасну зовнішню політику і вимагаємо, щоб уряд здійснював політику, яка б в найбільшій мірі відповідала лейбористській партії і принципам соціалізму». Єдність між передовими великодержавами і дружбу Англії з Советським Союзом вважають вони передумовою загального миру, в той час коли Бевін продовжує, на їх думку, політику, яка привела до війни. З занепокоєнням помічають вони, як верх беруть анти-советські тенденції.

ОСВІТУ МОЛОДІ!

Руйніним смерчем прокотилася над нами війна, зруйнувавши сотням тисяч українців основи організованого суспільно-громадського життя. Прийшов рік, коли наша еміграція опинилася в цілком нових умовах, на яких, як і в роки війни, лежить печат безправности, розпорошености, несталости нашого становища, а часто й страху за нашу безпеку. В цих умовах, здавалось, не знайдеться сил на розгортання, вірніше, на побудову цілком нової нашої культурно-освітньої справи, такої важливої в нашому житті на еміграції. На цьому шляху довелося перебороти за цей рік величезні труднощі. Наслідки, які ми маємо в галузі проведення шкільництва й освіти на еміграції, дозволяють з гордістю підкреслити наявність здорових потенціальних сил в нашій інтелекції й, зокрема, культурно-освітніх кадрів.

З любови до своєї справи й почуття громадського обов'язку перед народом у незвичайно тяжких умовах, без обладнаних приміщень, без підручників, приладь, без керівництва згори, тільки шляхом ініціативи знизу, за цей рік досягнуто солідних наслідків. Стананнями освітніх працівників тільки в американській окупаційній зоні Німеччини створено 20 українських гімназій, в англійській три і в Австрії—дві. Крім гімназій та ще більшої кількості українських народних шкіл, створено багато фахових шкіл, курсів, технікумів і, нарешті, кілька високих шкіл.

Ці освітні заклади виникли з доброї волі ініціаторів, але сама постава шкільництва вимагає централізації її. Цю роллю мав виконати культурно-освітній відділ при центральному Представництві Української Еміграції в Німеччині. Та як ця інституція, так і інші нижчі, зайняті тільки формально—адміністративне становище і не спромоглися поставити освітню справу так, як це потрібно.

Поруч безперечно позитивних наслідків, здобутих на цей рік в галузі освіти на еміграції, треба відмітити і цілий ряд недотягнень.

Перш за все, не поставлено освітню справу на загально-українське скало. В кожній школі, гімназії учили по-різному, по-різному не тільки в дусі і спрямуванні, що є особливо важливим, а й по-різному з боку знань з окремих предметів. Позитивним було урахування того явища, що шкільна молодь прийшла з різних систем шкіл. Одначе, в поєднанні знань учнів двох

різних шкільних систем надавалось перевагу гуманітарно-класичним знанням на шкоду фізико-математичним і природничим.

Прагнення дотриматись збереження передвоєнної школи багатьом з молоді закрило двері до освіти.

Велика кількість нашої молоді, втративши 4-5 навчальних років з причин війни, не могла пововітний цей рік використати для поповнення своєї освіти. Прекрасною ініціативою в цьому напрямку, що дала змогу перерослій молоді набутти середню освіту, є практика переведення матуральних курсів. На жаль, не скрізь це було застосовано, в багатьох таборах матуральних курсів або зовсім не було організовано, або їм не приділялось належної уваги. Нашим завданням на еміграції є зробити середню освіту доступною для всієї молоді. Звичайно, ми зовсім не за те, щоб нашій молоді з легкої руки видавати свідоцтво про освіту. Навпаки, треба суворо вимагати від молоді знань, але треба також всіляко допомогти їй набутти ці знання. Наші вступники до високих навчальних закладів мусять визначитись перед чужинцями солідними знаннями, з якими їм доведеться студіювати. І саме тому праця матуральних курсів має бути добре спланована відповідно знань середньої школи.

Не зважаючи ні на що, відкрити якнайширшому колу нашої молоді двері до студій на високих школах,—для цього в нас є достатні можливості, а саме: наявність великої кількості педагогів-фахівців, які, крім окремих одиниць, що в усьому шукають перше всього особистої вигоди, мають енергію і бажання працювати. Треба тільки нашому громадянству підтримати їх в цій почесній і важкій праці. Треба рішуче відкинути поширену думку, що переростки мають йти тільки до фахових шкіл. Прикладом для нас є попередня українська еміграція, в середовищі якої була переважна кількість переростків і вже на еміграції здобула високу освіту.

Наш святий обов'язок виводити нашу молодь у фахівців високої освіти й кваліфікації, а не лишити її на становищі нефахової роботи і сили на чужині. Нам потрібна інтелекція—мізок народу, що буде рухати далі справу українського визволення.

М. П.

Боротьба з голодом

Вашингтон. На підставі розпорядження уряду, постачання збіжжя гуральням негайно зменшується на 40%. Ця заощаджена кількість має піти для голодуючих народів. Вживати пшеницю для продукування алкоголю заборонено. «Коли ми не будемо діяти швидко,—сказав в одній промові міністер торгівлі,—смерть скосять в цьому першому мирному році більш живих, ніж на протязі всіх л'т війни».

Вашингтон. Міністер господарства конфіскував 60% продукції сухого моточка, тобто 250 тис. тонн, в наступних 4 місяцях на експорт для Індії й Європи.

Вашингтон. Два пароплави з продуктами, призначеними для Швейцарії та Норвегії, після порозуміння з Берном і Осло, будуть направлені для голодуючих країн.

Буенос-Айрес. Президент Перон повідомив УНРА, що Аргентина може вислати в травні до Європи приблизно півмільона тонн збіжжя.

Лондон. Міністер харчування подав до відома слідуючі заходи щодо обмеження споживання харчових продуктів: вимеловання збіжжя повинно підвищитись на 90%. Хлібини зменшуються: двофунтова—на четверть фунта, чотирифунтова—на половину. Продукція пива понижується на 50%, норми сиру—на одну третину. Приділь збіжжя для годівлі скотини в зв'язку з підвищенням вимелованням дуже скорочуються.

Лондон. Державний міністер Гайнд, заступник керівника УНРА в Австрії, здав звіт у британській нижній палаті про надзвичайно критичну харчову ситуацію в країні. Приділь військовій владі вистачить тільки до 25 травня. Англійське міністерство прохарчування уже направляє до Австрії деякі пароплави зі збіжжям, що були призначені для Англії.

Короткі вісті

○ Бритійське військово-летунство останнім часом все більше цікавиться американськими літаками дальньої акції та ретельно вивчає систему їх будови та продукції.

○ Голяндія закупила на 10 мільйонів різних військових матеріалів, що залишилися після демобілізації американських частин.

○ В Букарешті розпочався процес проти Антонеску.

○ У Відні зменшено норму хліба з 900 на 700 грам на тиждень.

○ Харчові норми американських окупаційних військ скорочено на 300 калорій денно.

○ Польський уряд вимагає від союзників видачі 7 тис. воєнних злочинців, що перебувають в їх зонах.

○ 9 травня в Празі розпочався всеслов'янський конгрес, на який прибули представники Росії, Польщі, Югославії та Болгарії.

○ Дозвіл на в'їзд до Америки видаватиметься в цьому році тільки депортованим особам американської окупаційної зони в Німеччині та Австрії: переважно біженцям, які не можуть повернутися на свою батьківщину, та жидам.

○ Китайські комуністи створили в манджурській столиці новий уряд, цілком незалежний від національного уряду Чанкайшека.

○ Італійський король Віктор Емануїл III пішов добровільно на вигнання, хоча питання «монархія чи республіка?» вирішиться тільки 2 червня народним голосуванням.

○ Як повідомляють з Риму, поліція знайшла груп Мусоліні, викрадений недавно заарештованою групою фашистів.

○ Завдяки швидкому закінченню війни з Японією (застосуванням атомової бомби) в американській армії залишилося 3 мільйони пакунків, призначених для солдатів на Тихому океані. Пакунки направляються в Європу.

○ 30 липня в Польщі має відбутися референдум (всенародне голосування) з приводу східних кордонів Німеччини. Виборці відповідатимуть на запитання: «Чи повинні стати західними кордонами Польщі Балтійське море, Одер і Нейса?»

○ На Нюрнберзькому процесі бувший директор райхбанку ШАХТ заявив, що самі аліянти піднесли «на срібному блюді Гітлерові навіть те, що він і не вимагав...» На мюнхенській конференції, коли Гітлер вимагав лише автономії для судетських німців, аліянти самі запропонували йому анексію Судет та відокремлення їх від Чехії.

○ 28 німців, що служили за Гітлера в таборі Дахав, засуджено на страту. Вирок ствердив Мак Нерней.

○ В Берліні в советській зоні видано книжки, в яких вміщені поеми Маяковського та оповідання Шолохова, скеровані проти американського альянтного устрою та окремих державних діячів. Американська та британська влада гостро протестують проти розповсюдження цих книжок. При чому британська влада нагадує про той випадок, коли деякі брошури, що не подобались советам, видані в британській зоні—були вилучені з обігу.

○ Др. Аллан Нонн, який видав таємницю атомової бомби, засуджений на 10 років ув'язнення. На допиті він заявив, що видав таємницю з власних мотивів. Він не міг згодитися з таким положенням, щоб бомбою володіла одна або дві держави «бо це б було несправедливо». На запитання в суді, кому саме він видав таємницю, він відповів: «Це був росіянин, але ж ми добре знаємо, що росіяни не є наші вороги.»

Американський протест

Зареєстровано 19 випадків нападу советських ніцивників на американські транспортні та тренувальні літаки, що сталися в теренах віденських аеродромів та обширах «дозволеного коридору», як зовуть аеро-лінію між Телліном та Ліндом.

Американці висловили гострий протест, проте, маршал Конев, командуючий советськими окупаційними силами в Австрії, не дав до цього часу будь-якої задовольняючої відповіді.

АНГЛІЯ ВТРАЧАЄ «КЛЮЧІ»

Минулого тижня англійський уряд сам запропонував Єгиптові очистити його територію від своїх військ. В Нижній Палаті відбулися з приводу цього 15-годинні дебати. 327 голосами проти 158 пропозицію прийнято.

Керівник опозиції Черчилль обвинувачував уряд, що він руйнує імперію, вибудовану з такими великими труднощами. На думку Ідена єгипетські збройні сили не досить сильні для захисту Суецького каналу.

Відповідаючи на закиди опозиції, прем'єр Етлі сказав, що британський робітничий уряд думає про безпеку життєвих артерій імперії, включаючи і Суец, в такій же мірі, як і всякий інший британський уряд раніше. Однак, єгиптяни не можуть почувати себе вільними, доки чужинські війська перебуватимуть на їх землі. Англія повинна трактувати Єгипет як свого союзника.

Газети коментують пропозицію по-різному: консервативна преса страшенно обурюється, ліберальна — вітає. Проте, всі сходяться на одному: це найнещасливіше стратегічне рішення, яке будьколи приймала Англія.

Більше 50 років мала вона в Єгипті опорні пункти. Будучи стратегічною сполучною ланкою імперії між Сходом і Заходом, Єгипет став підчас 2-ої світової війни опорним пунктом всіх британських військ на Близькому Сході. Це ж тут, на його кордонах, заломався наступ передових частин Ромеля, що намагався перерізати Суецький канал і протиснутись далі через Єгипет на Близький Схід.

Сьогодні, коли війна закінчилась, єгиптяне вважають присутність чужих військ несумісною з суверенністю країни, хоча згідно договору війська мають право залишатись до 1956 року.

Щоб уникнути несподіванок, англійці вирішили взяти ініціативу на себе. В Каїрі в атмосфері сердечно-

ЮГОСЛАВЬСЬКА ПРОБЛЕМА

Московський часопис «Новое Время» підтверджує ріст опозиції в Югославії. Головною силою мають бути католицькі клерикали, що організують групи «терористів — хрестоносців». Реакційна італійська преса розпочала кампанію претензій на збільшення території над Адриатичним морем. Активно виступає в Югославії господарчий рух опору, що діє через спекулянтів та чорний ринок до професійних спілок.

«Тайме» в кореспонденції з Белграду подає: «Міра справедливості є в руках уряду. Немає апеляцій проти судових вироків, але траплялося часто, що вирокі анулювалися через вищі чинники, поскільки вони вважають, що міра кари дуже мала. В цій хвилині головним завданням судів є позбавлення прав тих, хто має власність... Помічається дуже велика подібність сучасної Югославії до гітлерівської Німеччини. Панує така атмосфера, що люди

по розумінню і доброї волі, як повідомляє преса, ведуться переговори про ревізію англо-єгипетського договору від 1936 року. Обмірковуються спільні дії і взаємна допомога на випадок війни.

Єгипет нараховує лише 17 мільйонів населення; очевидно, він сам не зможе боронити Суец — цей ключ до британських колоній — від агресії сильного нападника. На випадок поразки, захоплення каналу означало б, що всі основні життєві артерії британської імперії перерізани, і вона стала б приреченою на швидке відмирання, бо без Індії її існування немислиме.

Складається, справді, враження, ніби Англія добровільно, без борні, відмовляється від своїх колоній і передає, таким чином, Росії, так би мовити, пальму першості на Близькому Сході. Особливо, коли прийняти під увагу, що Росія закупила чимало кількості акцій Суецького каналу.

А, може, це тільки глибоко продуманий тактичний маневр, — звільнивши з власної ініціативи, вчорашніх «поневоленіх», зробити з них в такий спосіб спільника і, — найголовніше, — вирвати з рук майбутніх «рятівників людства» можливість «визволити» колоніальні народи від капіталістичної експлуатації?

В цьому дусі пише «Дейлі Геральд»: «Тільки так можна позбавити сенсу закиди американських ізоляціоністів, комуністів та московського уряду, буцім, Англія і далі продовжує імперіалістичну політику».

Як би то не було, — виведення британських військ з Єгипету поставить під загрозу могутність світової імперії і, взагалі, її майбутнє, а надто тепер, коли з боку «великих сусідів» яскраво виявляються всі ознаки експансії на Схід. Не дивно, що англійці не мають наміру поспішати: очищення триватиме, як гадають, щонайменше 5 років. К.

під час розмови притишують голос, щоб таємна поліція не почула. Так само стандартизована преса виголошує офіційну пропаганду, і так само придумуються всякі спроби критики або інші думки. Зараз, — підтверджує «Тайме», — популярність Тіта, найвища в момент вигнання німців з Югославії, виразно підупадає. Тепер в ньому розчаровані навіть його співробітники. «Gazette de Lausanne» пише: В усіх установах в Белграді можна наткнути на написи «Народ є при владі». В дійсності на 524 депутати парламенту югославські селяни мають ледве 100. Під час виборів опозиція відмовляється від боротьби і контролює виборів. Опозиційну пресу перед виборами замкнуто. Конституція югославська затримається, на половині дороги західної демократії». Судівництво оперте на советських взірцях і не вимагає правничого вицколу.

Криза чи занепад?

Тисяча дев'яносто двадцять четвертого року Освальд Шпенглер опублікував свою капітальну працю «Занепад Європи Заходу». Скептики прозвали його божевільним. Найбільший з них Адольф Гітлер вирік над філософом анатему, а його молодь проголосила книзі остракізм.

Однак сьогодні, двадцять років після того, говорити про занепад Європи не так страшно. Європа хора і то не тільки тим, що храми її обернуті в купи сміття. Її духовність зрушена з рівноваги. Відчувається брак спротиву закладі, брак хотіння продовжувати боротьбу за ті життєві істини та моральні засади, які цей континент протягом тисячеліття вважав своїми.

Європа перестала бути першоджерелом порядку всіх моральних чеснот, Європа обернулася в першопочаток німецького хаосу, безрадности та здрибіння.

Шпенглер говорить про певну циклічність культурних кругів в поході цивілізації нашої планети. Старий Єгипет, Атени, Рим, — це тільки сліди, які залишає за собою творчий дух, втілений у певні форми людей. Наш європейський півострів, нарешті, дозрів доповняти цей цикл руїн і вже наше покоління переживає ту виняткову можливість бути свідками такого явища. Оптимісти говорять ще про відбудову. Але тим часом поволі та виразно центр європейського думання пересувається десь інше. Сьогодні ще тяжко сказати, де знайде осідок той генеральний штаб. Відчувається конкуренція між осідком комінтерну і ООН, але хто б не переважив, не буде це вже Європа.

Чому, для чого Європа здає себе в архів і не бажає повороту на поле змагання? Шпенглер відповів би, що Європа постаріла. Це її час. Вона вже своє виконала. Вона дала світові все, що могла дати і більше дати не має духової спроможності... Ми б ще додали: що світ, людство, природа не терпить застою й порожнечі. Європа вже давно перестала думати потрібними категоріями. Як рівно ж вже давно появились зародки конкуруючих центрів. Вже не від учора назва «гнила Європа» гарсувала безкарно, де хотіла. І коли Розенберг, чи Гітлер почали настирливо популярною мовою говорити про вищість їх раси, то цим самим довели, що вони вже здають позиції остаточно. Ніжка «вищість» не вимагає демонстрації. Вона сама в собі. Її непотрібна ввіска. Їх бундучні викрики тільки викликали й посиляли амбіції конкуруючих світів.

Ми дуже мало знаємо історію нашого світу. Які саме, чорні, жовті, чи білі люди були «вищими», які саме культурні центри керували світом в неписаній давнині, сказати ніхто з нас не може. Ми тільки знаємо, що там, де зараз знаходяться руїни Берліну, колись лежали вічні льоди, а перед тим там росли пальми і падали слони. Це та правда про вищість чи нижчість явищ природи на землі... Правда, якої збагнути не можемо, і коли сьогодні бачимо Європу в грузах, коли відчуваємо повну регенерацію її вольових центрів, коли ми є наочними свідками добровільного самогубства деяких, ще недавно великих народів, то це треба пояснити тим, що на місце цієї порожнечі десь вже постає новий центр тяготіння душою — творчого початку на землі.

Американський письменник Джек Лондон в одному зі своїх романів висловив думку, що спадщину культури по Європі перебере слов'янство. Джек Лондон любив парадокси. Цим він здобув популярність. Однак, саме життя інколи любить парадокси. Сьогодні це ще звучить несполітично, але факт вже є: Бер-

лін, Відень вже здалися. Там вже звучить мова слов'ян. Скептики твердять, що та сама мова має своє звучання не тільки в Берліні. Це мова також сучасного Парижу.

Все то дуже поважні позиції нашого континенту. З ними пов'язана чи не ціла минувшня Європи. І коли буде знайдено відповідь, як на ці речі дивиться саме слов'янство, як укладуться там взаємини, тоді буде також ясним, чи Шпенглерівське поняття будучого цього простору матиме виправдання, чи не матиме.

В кожному разі, боротьба за першество в повному ході. Світ має серію загадок, а першою з них є гасла та ідеї, які йдуть зі сходу Європи: То все від Бога, чи від диявола?

Є то правда, чи тільки обман? Є то істина, що спасе світ, чи тільки маска, розрахована для тих, яких у світі найбільше — тобто наївних і бідних? Тим часом ведеться бій за час, за простір, за іраціональні й необмежені вартості... Не багатство золота, а багатство історичного та географічного простору. Робиться місце, звозиться матеріал, готуються людські резерви... Дуже прозорливий Федір Достоевський вже давно прирік своїй батьківщині першество в цьому ділі... Він називав це «спасінням людськості»...

Так. Цивілізовані люди у фраках вже давно твердять, що слов'янський Схід, це тільки світ варварів. Гітлер це також невтомно твердив. Але кому від того легше? Жива варварська природа якраз таких любить. Це не штучні варвари, якими хотіли вишкочити себе мешканці Європи Заходу, а справжні, природні, з сильними, живими і дикими інстинктами. Вони ростуть однаково як кропива. Вони печуть і диктують свої правди, перед котрими падають ниць декаденти Парижу, як і здекасовані ньюйоркські банкіри. І не важно, які то правди. Ніхто не думає, що вони принесуть. Головне, що вони переможуть, вони стануть діяти і їм збудують храми...

Бо світ цього хоче. Бідний європейський світ. Він хоче власти, бо прийшов його час. Те, що той світ видав таких борців за Європу, як Мусоліні і Гітлер, це тільки стверджує правило. Годі було боронити Європу гаслами «нур фюр дейче» Але не оборонять її також ті, які не бачать і не чують. Глухі, сліпі, наївні не можуть створити діючої сили. Вони вірять в великі правди, хочуть знайти слова, організувати хаос. Але в таких випадках не можна мішати поняття. Вони ж мішають Христа й Антихриста. Вони вірять у різні вартості, взаємно себе поборюючи. І це стане їх загибеллю... Бо їх противники строго і послідовно керуються одним інстинктом... Інстинктом передовсім перемогти... Так, Шпенглер, мабуть, буде мати рацію. І вже недалекий час, коли можна буде з певністю відповісти, чи Європа переживає тільки велику кризу, чи це її занепад і то на завжди? У. С.

ДОПОМОГА АВСТРІЇ

Аби допомогти Австрії, яка відчуває брак робочої сили, американська влада звільнила додатково 241.941 військово-полонених, що зголосилися працювати на риллі в Австрії. Крім цього, США, щоб допомогти Австрії вийти зі скрутного економічного становища, мають намір скоротити свої окупаційні сили. Газета «Ньюс Кронкль», однак, пише, що 100000 советського війська, що зараз знаходяться в Австрії, теж зайві, якщо СССР не має будь-яких інших плянів до Австрії.

Леонід БІЛЕЦЬКИЙ.

Василь СТЕФАНІК

(До 75 річчя з дня народження).

75 літ тому, року 1871 в квітні місяці на небі Української землі з'явилась нова зоря першої величності—то народився Стефанік. А коли року 1899 появилася у друковій його першій збірці новел, «Синя книжечка», то зоря та засяяла на цілий світ. Вслід за першою постала друга збірка «Камінний Хрест» (1900), третя—«Дорога» (1901р.), четверта—«Моє слово» (1905р.), п'ята—«Земля» (1926 р), і це була остання, бо смерть обірвала цю чарівну путь аршої мистецької творчості.

«Дорога» «Моє слово»—це програмові новели письменника. В них оповідав Стефанік свою творчу дорогу і розкрив перспективи свого мистецького слова. І те слово стало неповторним у всій світовій літературі. Ні один нарід світу не має Стефаніка, не має таких творів, не має таких лявоічних повел, таких глибоких і таких чарівно-трагічних. Читаєш їх і не знаєш, тому дивуватись,—чи тій його мистецькій силі, з якою він розкриває перед читачем найстрашніші картини з життя поодиноких селян із такою їх особистою трагедією, чи його такій поетичній, такій добрій покутській мові, якою до Стефаніка ще ніхто з письменників не говорив, чи тій глибині його стилю, з яким він, як хірург підходить до трагічної душі свого героя, чи, нарешті, тій красі картин, образів, в які письменник вбирає свою мисль, свої глибокі почування...

І де цей чарівник слова узвася, що так тонко плете своє мальовниче мереживо барв, світла і тіней, так проникливо гудить своєю витонченою музикою, так надзвичайно різьбить свої постаті із мармуру, властивого тільки його різцеві? Цю таємницю свого творчого натхнення Стефанік не розповів нікому, бо в згаданих на початку двох новелях він подав тільки п'ятаки своєї мистецької студії. Всю таємницю свого неповторного таланту поет запис із собою в могилу.

Творив Стефанік помалу. Але все те, що створив, коштувало йому величезних творчих зусиль, великого мистецького напруження... Написав він мало, але та мала збірка його творів стала такою великою, яку ще не перевищував своєю духовністю ніхто із молодшого покоління письменників аж до наших днів.

Стефанік—поет вибраний. Найхарактернішою пркметою його творчості є та його надзвичайна простота, якою володіє тільки він. Він ломить слово, і воно розкриває найпотайніші таємниці душі людини. Тільки дві проблеми підносить Стефанік у своїй творчості: правду, що у всій повноті розкривається в трагедії життя українського селянина і в його невимолімій долі: і красу в експресії вислову, в економії поетичного слова, в ритмічній мові, в меляодійності фрази.

Ніби етнографіст, змальовує він селянську дійсність, але етнографізм його розповіді якийсь інший, виходить він не із зверхнього добути, а з внутрішньої його духовності. Селянин у Стефаніка—не звичайний наймит панський чи робітник на

панським лану, а інший, що усвідомлює своє трагічне становище і стає якимсь високим і надземним носієм душі людини взагалі, душі глибокої людяности, що пливе з іншого світу, який до Стефаніка мало хто бачив.

Читаєш твори письменника і спостерігаєш чисту прозору душу його героя чи героїні, шляхетну, заглиблену в собі, у своїх естві. І перед нами стелиться дорога життя в надзоряне небо, в якийсь інший світ буття, про який персонаж кожної новели знає і розповідає, навіть стає на про з Богом, але буденна дійсність, тяжке життя застелюють що путь до високого й святого, і людина у Стефаніка стає жертвою своїх прагнень, свого устремління вийти на свободу душі і топить своє горе в горілі, в самозреченні, в родиннім розладі й особистім фаталізмі.

Особливо глибокі своїм внутрішнім змістом новели Стефаніка, що постали з вражень та спостережень подій із першої світової війни й української революції. «Земля», «Сини», «Марія», «Діточа пригода» й інші—це твори, що розкривають національне ество людини в любові до рідного краю.

Тут слово Стефаніка стає стрілом духовних сил патріота, національного борця за рідну землю, що перетворює його душу в любов до України, підносить селянина в героя...

Таку силу має слово Стефаніка.

Перлина України — Полтава.

ЮНАЦЬКИЙ МАРШ

Громи гремять над нашою землею,
Вітри шаленіють і гудуть,
Родились ми під бурею тією
Й цвітем, як і квіти цвітуть.

Раз, два! жваво!
Відбивай браво!
Вище і гордо голову тримай.
Ми юні, як ранок.
Сміливі, як світанок.
Цвітем ми, щоб цвів наш край,

Нехай земля в могилах і руїнах,
Нехай коливається імла...
Засяє сонце—і рідна Україна
Цвістиме, як ще не цвіла.

(приспів)

Дідів своїх і прадідів великих
Ми в серці плекаєм імена,
Ростем на славу і на діла великі,—
Ідем по землі як весна.

(приспів)

БІЛОРУСЬКЕ ПИСЬМЕНСТВО

Білоруська громадськість на еміграції готується урочисто відзначити 26 травня 1946 року—дванадцятиліття заснування літературного об'єднання «Узвішша».

Навколо «Узвішша» об'єднувалося все патріотичне і талантовите, що мала тоді білоруська література. Під вплив цього об'єднання відразу потрапила група письменників з інших тогочасних літературних осередків. «Узвішша» переступило східні і західні кордони країни, пробуджуючи серед поневолеваних білорусів національну свідомість, прищеплюючи національній почуття. За п'ять років свого існування об'єднання перетворилося в рух, що втілював в собі національну ідеологію. В 1931 році відбулося так зване самоліквідування «Узвіш-

ша». Але ідей його уже не знищити, як не засипати білоруського Німану.

9 квітня ц. р. на території Німеччини закладено білоруське літературне об'єднання «Шипшина». Назва його походить від відомого твору поета узвішненця Владіміра Дубовки:

О, Беларусь, моя шипшина,
Зелений лист, червоний квет
У ветре дікім не загінеш,
Чарнобилем не заростеш.

До цього об'єднання входять найбільш відомі білоруські письменники.

«Шипшина» згідно своєї декларації має «працювати над створенням великої літератури, гідної великого народу».

Л. Л.

Ю. ГОРЛІС-ГОРСЬКИЙ.

Подорожні зигзаги

I.

Великі крижини обступають все щільніше. Зударившись із залізом, вони вже не відливають, а підтримані натиском більших й дужчих, тиснуть на корабель з очевидним заміром розчавити його. Але «Поляріс» побудований з розрахунком на такі дорожні пригоди. Він ще намагається власними силами розштовхати крижини та це не вдається йому.

Пані якоюсь дивною силою, вони, атакують зовсім, як живі, розумні істоти: спинаючись одна на одну, затискають кильце.

«Поляріс» погоджується, що потрапив у полон; дужі машини, духо зітхнувши, стихають.

Капітан сивий, зморшений, як печене яблуко; сходить з містка і де, мабуть, до буфету. По дорозі лається, скошуючи очі в бік пасажирів.

Ще б не лаялись... Минулу ніч простояли в крижаному полоні. Ізволени шведським льодоломом—подівалися увечері бути в Або. А тепер—або будемо завтра, або й ні. Льодове поле більше відчорашнього. Мороз міцнішає.

Повітря підозрило сіріє... Туман—вірний союзник пливучих льодів—льодолома вночі не пустить. Ас помаленьку відносить разом з

льодами туди, звідки припливли. Стурбовані подорожні з палуби сходять до ідальні. Йдемо і ми з панєю Ілайтонен. Вона відвідує ще по дорозі свого біленького, як сніг, шпца Тікі, що з цілим комфортом подорожує в собачій каюці. Тікі утішався, але побачивши, що ми відходимо не беручи його з собою, ображено надувається і обертається головою в кут.

Пані Ілейтонен—расова жінка, легенько скуласта, з пишним, майже білим, волоссям, під чорним кепком. Її чоловік—капітан панцерних військ—згинув на лінії Манергайма. Вона показувала мені на знімці маленький дерев'яний хрестик поміж такими ж хрестиками симетричного військового пвнтаря. На моє запитання:—Чому вона не забрала і не поховала його окремо—вона відповіла:—«Ні. Він мусить спочивати з своїми бойовими друзями».

Коли вона підчас розмови зітхнула і зажурилася, я, як тільки вмів обережно сказав їй, що вона ще молода, ще може вийти заміж.

Вона здвинула бровами і сказала: «Так. Це можливе. Але це може статися не раніше, як остаточно вирішиться справа, за яку згинув мій муж».

Пані Ілайтонен—мила, товариська, проста. За кілька днів подорожи ми майже подружжися. Розмовляю ми мішанкою різних мов, якою, зрештою, можна розмовляти зовсім поважно.

В ідальні тепло, ясно. Ніщо не нагадує, що ця затишна кімната знаходиться на залізному черепку, оточеному кілометрами льоду.

Пані Ілайтонен, як і кожного разу, замовляє вечерю, визволяючи мене від праці розшифровувати меню, написане фінською та шведською мовами.

За столами витримано гамірно. Капітан, потішаючи пасажирів, оповідає, як він колись, за молоді літ, одним разом сидів у льодах півтора місяця.

Навпроти нас—чотири німці—купці. Один худий, довгов'язий, а три товстий різної масти. Вони не журяться. В буфеті є що хочеш і доскочу; і біленька кельнерка вже так набігалася, що майже сердито поглядає на грубих «сакса». Один із них вже побував у Фінляндії й смачно оповідає останнім, що там чужинцям дають їсти в ресторанах «оне карте», а перед обідом ставлять на окремих столах різні закуски—бери доскочу...

По вечері пані Ілайтонен сідає за піяніно. Перебїгши декілька меляодій, починає грати марш «Фінляндія». Я вже знаю історію цього нового несамовитого і прекрасного музичного твору. Автор написав

його і збожеволів на фронті в день підписання важкого миру. В ньому—душа всього народу Суомі.

Складна гра втомлює її.

—Г'юве весте!—привітно кидає вона, проходячи довз мене. Це «Г'юве весте»—фінське «доброї ночі»—дуже меляодійно звучить.

Раненько біжу на палубу. Довкруги, куди не глянь—льодова рівнина, скована за ніч морозом в суцільність. «Поляріс» ані ворухнеться. На обрії, здається, по льодовому полю, в дійсності—за ним—просувається темний незграбний кадлуб. —Венеа!..—кидає фін, що дивився в бінокль. Підношу й свого «Цейса». На брудному кадлубі червоний прапор, серп і молот. Вугільник. Мабуть, везе вугілля «венеям», що за фінсько-советським договором засіли в Ханко.

Дивний народ ті фіни. Не люблять нічого запозичати—обходяться своїм. Усі народи, змінюючи кінцівки,—називають Росію Росією. Лише фіни називають її «Венеа». Порт, до якого не знати, коли доберемося—для всіх називається Або, а для фінів він Турку. Та сама Фінляндія—для всіх Фінляндія, а для самих фінів вона—Суомі.

По щоглі «Поляріса» слизнув і замаєв на вітрі білий прапор з блакитним хрестом. Звертаю увагу,

що вітер віє в протилежний від учорашнього бік.

На палубі з'являється пані Ілайтонен. Вона говорила з капітаном. Тількищо отримано радіограму, що льодолам «Сампо» наближається, ось-ось його тільки не видно. Вночі дув щасливий вітер—сьогодні ми ближче від фінського берега, ніж учора.

Спереду, по курсу «Поляріса», замаює дим. Як би не він—годі було би зауважити наближення льодолома, білий корпус якого зливався з білизною льодового обрїю. «Сампо» поспішає на всіх парах, набираючи розгону для атаки противника. Через півгодини різнотонний хрускіт, а слідом гарматний стріл, що як телефонним дротом передавалися поверхню льоду—сповістили, що боротьба почалася. Не відриваю очей від бінокля. Направду гарно. Льодолом з розгону майже до половини вискакує на поверхню льоду і заломлює його своїм тягарем. Відпливає назад, розганяється й знову гарматний тріск ламаного льоду. Велитенські відлами перекручуються, стають дуба, збиваються в гурти, гуртом атакують «Сампо». Та корабель з найменням чудодійного килма з легенд Калевали—не боїться їх.

Дві години праці—і капітани обох кораблів, відклавши рупори, розмовляють вже просто, вихилившись з мостків. Радяться.

(Продовження буде).

Українці в Італії

Італія в багатьох викличе цікавість і тривогу. Куди не занесла доля наших людей, де не сподівається українець зустріти знайомих, а, може, й рідних?

За порядний відтинок часу дісталася до нас звістка про життя наших братів за дратами в Італії. Існує там два табори—жіночий і чоловічий.

Перед нами кілька часописів, добре редагованих і старанно віддрукованих на циклостил, або фотодруком. Перегляд їх говорить за добрий дух і поставу наших братів у тих тяжких умовах. Про життя самого табору, про становище інтернованих вчитуємо загальні відомості, між рядками можна прочитати дещо й більше, коли хто обізнаний більше з тамтешніми умовами.

До радісних хвилин табору належить день 25—го серпня 1945 р., коли все вояцтво гордо виказало свою волю, що є свідоме своїх прав і не дозволить собі на дальші різні шантажі зі сторони «опікунів». За кілька днів пізніше визволили, — пише часопис таборовий, — наших старшин та підстаршин.

Перші дні апатії і моральної депресії минули скоро, і табір взявся до налагодження культурного і громадського життя. Коли стало ясно, що перебування в таборі протягнеться довгий час, постало питання таборового шкільництва—загальноосвітнього і фахового. Перед молоддю стала потреба

викінчити перерване війною навчання, підвищити свій загальноосвітній рівень та, взагалі, поновити навчання і набути практичного фахового вишколу.

Уже на кінець минулого року існували такі школи:

Землемірні курси, що дорівнюють середній землемірній—технічній школі.

Шоферські курси, з числом 416 осіб слухачів та при курені молоді—з числом 130 слухачів.

Матуральні курси, що мають кінчитись іспитом зрілості. На початку навчалось 196 учнів. Для підвищення знань та поширення світогляду утворені гуртки: історико—філологічний, літературно—мистецький. Друкуються підручники. При натуральних курсах існує також спортивний гурток, футбольна дружина та хор.

Є лісові курси для підготовки нижчих працівників лісового господарства. Відвідує 150 осіб.

Рільничі курси, тривалістю 3 місяці, з відділами: городно—садівничий, пасічний, молочарський, технологічний, тваринницький. Курси мають до диспозиції 7 га ріллі, з яких два уже засіяні.

При Курені молоді існують електро—технічні курси. 108 учнів навчається на торговельних курсах. За 8 м—ців вони мають скласти т. зв. малу торговельну матуру.

Окреме місце займає ремісничий вишкіл, що об'єднується в ремісничий цеху. 1—го листопада 1945 р. відбулися загальні збори цеху, зареєстровано більше 2000 ремісників та учнів-ремісників. Найчисленнішу групу складають металісти—500 осіб, шкіряники—450, харчовики—390, деревообробники—290, решта—інші. 2—го грудня відбулося відкриття ремісничої школи для починаючих, навчання ведеться на 6—ти відділах—слюсарському, столярському, кравецькому, шевському, мулярському та фрізерському, окремо ведуться курси харчового промислу. Всі курси розраховані на один рік.

Вони мають завдання підготувати нові кадри ремісничого достоту. «Наше ремісництво є третій стан, — пише таборова газета, — мусимо заповнити ту прогалину, що ще в нашій громадській структурі стоїть отвором, який заповнюють чужинці. Нам потрібно національного, свідомого, численного, кваліфікованого ремісничого стану при будівництві своєї держави».

Наука й техніка

З Парижу повідомляють, що відомий аеронавт та спостерігач високих шарів атмосфери проф. Олександр Аносов (російського походження) 21 квітня звернувся із закликом до «будь-якого заможного чоловіка», який підтримав би його проект полету на місяць. «Я вклав в цей апарат все, що мав,—каже проф. Аносов,—і я певний в успішному завершенні свого проекту, бо мені в цьому допоможе атомово енергія». Особі, що допоможе йому грошима, він обіцяє можливість першим подорожувати на місяць.

За словами проф. Аносова, він зараз так близько від рішення проблеми міжпланетних перелетів, що справа може стати лише за коштами. Згідно з його розрахунками ракета його власного винаходу досягне місяця за три години 27 хвилин. Модель вже майже закінчена і незабаром буде демонстрована перед французькими представниками влади й науки.

Перша ракета буде пробна і, будучи устаткованою

Студентське життя

На околиці Мюнхену, де немає сірого диму, у великому будинку розташувалась Українська Студентська Громада (УСГ). Тут мешкає до 700 студентів. Багато з них—бувші політв'язні німецьких концтаборів.

Студенти студіюють в різних високих школах: понад 200 в Університеті УНРРА, інші—у Вільному Українському Університеті, у Вищій Економічній Школі, у німецькому університеті.

Подібний до сусідніх, сірих та непривітних будинків, цей будинок живе іншим, цікавішим життям. Оголошення свідчать про це: вечір солістів, різноманітні реферати, літературні вечори, збори...

Нещодавно переобрали правління УСГ. Особливо

жваво працює культурно—освітній відділ, при якому організовано гарний хор, драматичний гурток, читальню, де хоч і мало книжок, а більше часописів (навіть з Австрії, Франції, Бельгії), —проте там завжди багато відвідуючих.

Раз на тиждень виходить часопис «Стуентські Вісті». Не легко його друкувати старим циклостилем, завжди відчувуючи брак паперу, але він потрібний. Із скриньки, прибитої в коридорі, редакція щоразу виймає багато цікавих матеріалів для наступного числа.

Українська Студентська Громада займається спортом, ходить в кіно, любить, співає, танцює, але, найголовніше,—вона серйозно і вперто вчиться.

(Власкор.)

Табір в Корнберзі

Типовий німецький ландшафт. Гори й вибалки. Там ялина, сосна, бук...

Ничче—посіви.

Височенний насіп, де проходить залізниця.

В глибокій впадині лежить новітнє німецьке робітничє селище—Корнберг.

Це те село, що стало багатьом знедоленим українцям на чужині після визволення затишним тимчасовим притулком.

Тут українці дружно живуть, енергійно працюють і наполегливо вчать.

Цей закуток вони полюбили, трохи українізували—і він став ще ріднішим

—Це наша «держава», — жартують бездержавники.

На високому місці поставили дерев'яну церкву й дзвіницю. Щонеділі у свята корнберзьку тишу урочисто порушує дзвін. Переіменовані вулиці нагадують таборянам про далекі рідні сторони, про надію на майбутнє.

На вулицях і подвір'ях зразково чисто. Багато таборян мають міні-ягортні городи. Працьовиті жінки й дівчата посадили цибулю, редиску, моркву та іншу городину, посадили квіти. Там тепер зелено й чудово.

Майже всі таборяни зайняті працею—хто при таборі, а хто їздить на роботу до американців. Інтелігенція—в школі, лікарні, театрі

Багато людей охоплено ремісничими школами й майстернями: кравецькою, шевцькою, різьбярською, теслярською, слюсарською, ковальською, малярською... інші, переважно молодь, ходять на шоферські курси.

Зразково організовано навчання в школі й гімназії.

Ще з осені працює 16 самостійних гуртків. Вивчають історію України, літературу, географію...

Часто виступає хор і драматична група. Хор виїздить на вечори в інші табори, та до американців. Силами таборового театру було поставлено декілька п'єс.

Щоденно від ранку до пізнього вечора працює бібліотека. В ній є біля 500 цікавих українських книг; решта—польською, англійською й німецькою мовою. Тут завжди можна почитати й купити свіжі часописи та іншу літературу.

всіма необхідними апаратами, перевірити на місяці атмосферні умови і т. інш.

Ракета керуватиметься за допомогою «радару» і після її повороту буде відомо, що саме необхідно для людини, аби подорож на місяць не закінчилась катастрофою.

Літературна хроніка

Вийшло перше число «Науково-літературознавчий збірник ч. 1 березень 1946. В-во «Світання» циклостил 38 стор., 5 фото і схем, на правах рукопису».

Зміст: Володимир Державин. Проблематика стилів і плужанство закордоном.

П. П. Курінний. Реймське Євангеліє—найдавніша пам'ятка Київської Русі.

О. Повстенко. Церква св. Орини в Києві.

Збірник є одною з перших наукових і літературознавчих публікацій на еміграції після війни.

Стаття В. Державина дає підсумки автсбурзької конференції «МУР» (Мистецький Український рух).

Безпосереднім документом, підданим розглядові, є доповідь на конференції Ю. Шереха про стилі в сучасній українській літературі.

Стаття П. П. Курінного є оригінальною науковою розвідкою, що на підставі нових джерел подає історію «Реймського Євангелія—найдавнішої пам'ятки писемної Київської Русі».

Стаття О. Повстенко подає розвідку про заснування монастиря і побудову церкви св. Орини в 1037 році в Києві. Ця церква була остаточно знищена ордами кримського хана Менглі-Гирея року 1482.

М. М.

ЗВІДУСІЛЬ

○ Страйк вугільників в США набирає щораз більш загрозливих форм для господарства Америки. 2 травня, як повідомляють, повернулася в Чикаго «ніч військового часу». Багато електровень, що працюють на вугіллі, зупинилися, з цієї причини деякі райони міста були без світла. Є в доповіді, що уряд США вживє суворих заходів з метою припинення страйків.

○ Згідно повідомлень Швайцарської преси генерал Шарль-де-Голь вважає, що війна на Далекому Сході повинна вибухнути в наступних місяцях. Де-Голь сказав, що це йому розповів на конференційній нараді якийсь добродій, ім'я якого він не подає. Крім того, де-Голь сказав, що в майбутній війні Франція буде окупована советами.

○ 140 тис. польських вояків, які знаходяться тепер поза межами своєї батьківщини, знайдуть притулок в Англійських домініонах. Тільки 10 відс. загального числа зголосилось повернутись до краю.

○ В Тегерані відбулися 2 травня масові демонстрації іранських робітниць, в яких брали участь біля 50 тис. осіб. Покликаючись на Харту З'єднаних Націй робітниця вимагали виборчого права для жінок.

Вінстон Черчіль, який перебуває зараз в гостях в Голландії, на одній пресовій конференції висловив думку про створення федерації європейської демократії, яка, на його думку, може розростись пізніше до Сполучених Штатів Європи.

14 березня в залі Інституту Просвіти в Виннипегу відбулась церемонія вручення грамоти Канадійського Легіону (канадійської організації воєнних ветеранів) новоствореному українському відділові ветеранів. У відділі є ветерани другої й першої світової війни. В. Томлісон з своїми помічниками з відділу Канадійського Легіону в Ст. Бонифас—Норвуд перевів масове виявлення членів українського відділу. Головою відділу є капітан Іван Карасевич. Почесним членами стали два українські капеляни—майор М. Пелех (катол.) і капітан С. В. Савчук (прав).

Тричі на тиждень у театральній залі вечорами відбувається жива газета, на якій буває 500—700 осіб.

Виходить друкований на циклостил двотижневик «Чужиною».

Життя в українському Корнберзі жваве й веселе. Американці і всі чужинці з великою повагою відносяться до українців.

Велика заслуга в цьому коменданта табору Івана Слободяна—в'язня Бухенвальду, що створив добрі умови для людей, що досяг великої єдності й єдності таборян.

Корнберзці стоять всі за одного й один—за всіх.

Гнат МЕСНИК.

Вісті з Ульму

ФАХОВИЙ ВИШКІЛ В ТАБОРІ Н. УЛЬМ

Різні фахові курси, що організувались впродовж часу в таборі, тепер реорганізовані в фахові короткотермінові школи:

1. Механічна школа з відділами автошоферським, електротехнічним та залізообробним.
2. Будівельна—з відділами десятичників, гідромеліоративного будівництва, деревообробників та мулярів.
3. Агрономічна—з відділами городників, пасічників та мотористів.

У АМЕРИКАНЦІВ

Нещодавно балетний гурток і оркестра табору Н. Ульм були запрошені до Клубу Американського Червоного Хреста.

Виступ пройшов з великим успіхом. Фахові пояснення до кожного пункту програми давав п. Мамонтов. Ці пояснення допомагали

американським офіцерам та воякам глибше розуміти зміст виступів.

Після концерту керівник балету п. Цимбал одержав письмову подяку від дирекції клубу і запрошення на другий виступ. Таборову оркестру запрошено виступати у клубі двічі на тиждень.

СПОРТ

Футбольний матч поміж збірною Ульму і С.К. «Україною», що відбувся минулої неділі, викликав велике зацікавлення серед аматорів спорту. Тисячі глядачів з напруженою увагою слідували за ходом гри, раз—у—раз виявляючи довготривалими оплесками та вигуками симпатію до українських майстрів.

Гра, що виявила значну перевагу наших футболістів над німцями, принесла нам блискучу перемогу з рахунком 1:8. Всі лінії дружини виявили у грі рівність та зіграність. Добре грали: Горський, брати Скопини, Куцан, Лютак та Митринга.

ПЛАСТОВА ВАТРА

8-го травня пластова молодь табору відзначила свято св. Юрія—патрона українського пласту.

На святі були присутні гості—пластуни з табору в Ст. Ульмі.

З нових видань

Вийшов у світ «МУР»—збірник літературно—мистецької проблематики, ч. 1. Видання об'єднання письменників—«Український Мистецький Рух». На правах рукопису. Мюнхен, Карлсфельд, 1946 рік. Сторінок 110.

—Науково-літературознавчий збірник ч. 1, березень, 1946 р. В-во «Світання».

Видає Спілка Українських Письменників та Журналістів в Ульмі.

РЕДАГУЄ КОЛЕГІЯ.

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ: «Ukrainiski Wisti», Neu Ulm, Reinhardt Kaserne.

Permitted by authority of Military Government.